

5 Αυγούστου 2016

Συνεταιρισμός και κεφαλαιουχική εταιρεία, αποτελούν παράλληλες έννοιες : Δεν θα συναντηθούν ποτέ.

Άρθρο της δικηγόρου Άννας Μητροπούλου πρώ ην Νομικής Συμβούλου ΠΑΣΕΓΕΣ

Ο πρόσφατα ψηφισθείς νόμος 4384/2016, για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, θέτει ορισμένες προϋποθέσεις, προκειμένου ο αγροτικός συνεταιρισμός να αποδεχθεί ως μέλος του, ένα χρήστη των υπηρεσιών του.

Οι προϋποθέσεις αυτές και οι αντίστοιχες κυρώσεις από την απώλεια των προϋποθέσεων αυτών στο πρόσωπο του μέλους του αγροτικού συνεταιρισμού, είναι: Ο όρος της παράδοσης κατ' ελάχιστο του 80% της παραγωγής του μέλους στον συνεταιρισμό του καθώς και η προμήθεια της απαιτούμενης για την κάλυψη των αναγκών του αγροτικών εφοδίων και **υπηρεσιών**, τις οποίες προσφέρει ο συνεταιρισμός στα μέλη του στο πλαίσιο του σκοπού του και του νόμου.

Η μη συγκέντρωση των προϋποθέσεων αυτών, οι οποίες ελέγχονται κάθε χρόνο με την ευθύνη του Προέδρου του συνεταιρισμού, συνεπάγονται την άμεση **διαγραφή** του μέλους από τον συνεταιρισμό, και την

αυτοδίκαια

έκπτωση του από τα όργανα διοίκησης του συνεταιρισμού, σε περίπτωση, που είναι μέλος αυτών.

Οι ίδιοι λόγοι στερούν στο μέλος και το δικαίωμα του **εκλέγεσθαι**, ελεγχόμενο μάλιστα πριν την έναρξη της ψηφοφορίας από την Εφορευτική Επιτροπή.

Για την ταυτότητα του νομικού λόγου, οι ίδιες προϋποθέσεις ισχύουν και για τις Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ), οι οποίες προήλθαν κυρίως από την αναγκαστική μετατροπή των Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών. Συνεπώς δεν μπορεί να εκλεγεί μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο μιας Αγροτικής Εταιρικής Σύμπραξης αντιπρόσωπος, ο οποίος δεν έχει παραδώσει στον συνεταιρισμό του το 80% της παραγωγής του.

Τα μέλη της ΑΕΣ αγροτικοί συνεταιρισμοί, είναι χρήστες των υπηρεσιών της ΑΕΣ, οι οποίες λειτουργούν σύμφωνα με τις συνεταιριστικές αρχές και αξίες, διότι δεν πρέπει να διαφεύγει της προσοχή μας, ότι διαχειρίζονται συνεταιριστικές περιουσίες γενεών, οι οποίες ουδέποτε διανέμονται στα μέλη, διότι, εκτός όλων των άλλων, δημιουργήθηκαν από το συνεταιριστικό πλεόνασμα, το οποίο τύγχανε και τυγχάνει της ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης εκ μέρους του κράτους, σε εφαρμογή των επιταγών του άρθρου 12 παρ. 4 του Συντάγματος.

Περαιτέρω στο άρθρο 8 ο νέος συνεταιριστικός νόμος εισήγαγε **μια απαγόρευση**, την οποία ενδεχομένως δεν έχουν συνειδητοποιήσει οι συνεταιρισμοί, η οποία όμως, εφόσον δεν τηρείται, παρέχει το δικαίωμα στην Εποπτική Αρχή αλλά και σε οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον, να ζητήσει τη διάλυση του συνεταιρισμού ή της ΑΕΣ, για παράβαση των αναγκαστικού δικαίου διατάξεων του ν. 4384/2016 και βεβαίως την διαγραφή από το Μητρώο, ώστε η συνεταιριστική περιουσία να περιέρχεται σε άλλους συνεταιρισμούς ή να διατίθεται για σκοπούς κοινωνικούς, στην περίπτωση της διάλυσης.

Η άνω διάταξη αναφέρει ρητά, ότι περιορίζεται η δυνατότητα της συναλλαγής του συνεταιρισμού με τρίτους σε ποσοστό που υπερβαίνει το ήμισυ της αξίας του όγκου της συναλλαγής που πραγματοποιεί ο συνεταιρισμός με τα μέλη του.

Η διάταξη ισχύει βεβαίως και για τις ΑΕΣ, τις οποίες ο νομοθέτης εντάσσει στον νόμο για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, εγγράφοντάς τες στο Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών.

Στο Μητρώο εγγράφονται επίσης και οι κλαδικοί αγροτικοί συνεταιρισμοί με σκοπούς **παροχής συνεταιριστικής βοήθειας**

σε θέματα χρηματοδότησης, μάρκετινγκ, εξαγωγών και εισαγωγών, εμπορίας και μεταποίησης-τυποποίησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης, οικονομικής, λογιστικής, νομικής και τεχνικής βοήθειας καθώς και σε θέματα κοινωνικού ενδιαφέροντος, όπως η έρευνα η ανάπτυξη των κοινοτήτων εντός των οποίων δραστηριοποιούνται τα μέλη τους και η προστασία του περιβάλλοντος. Δηλαδή καλύπτουν ολόκληρο σχεδόν το φάσμα των δραστηριοτήτων και αναγκών των συνεταιρισμών.

Όλα αυτά τα αναφέρουμε, για να καταδείξουμε το **αυστηρό πλαίσιο** μέσα στο οποίο κινείται ο νέος συνεταιριστικός νόμος, ανεξάρτητα αν συμφωνούμε ή όχι με τις διατάξεις αυτές, οι οποίες κατά την άποψή μας είναι αυτονόητες, για τον συνεταιριστικό θεσμό, πλην

του περιορισμού του ύψους των συναλλαγών του συνεταιρισμού με τρίτους. Τις ρυθμίσεις αυτές οφείλουν οι συνεταιρισμοί να τις περιλαμβάνουν στα καταστατικά τους και να μη αποτελούν αντικείμενο νομοθετικής ρυθμίσεως.

Η αυστηρότητα αυτή του νόμου, σκοπεί στην σαφή οριοθέτηση του συνεταιρισμού **απέναν**
τι **στην**
κεφαλαιουχική εταιρία. Στην αγροτική εταιρική σύμπραξη, η οποία λειτουργεί, με την νομική μορφή της ανώνυμης εταιρείας (κατά τα λοιπά), επιβάλλει τον αυτονόητο περιορισμό στην μετοχική συμμετοχή του μέλους-μετόχου (20%), όπως καταγράφονται στο άρθρο 33 του νόμου, ώστε να εξασφαλίζεται η δημοκρατική λειτουργία του θεσμού.

Οι ίδιοι λόγοι αιτιολογούν και τις δυο τεθείσες στον νόμο μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 49 του νόμου, (Μετατροπή των συνεταιριστικών εταιρειών σε ΑΕΣ, με την τήρηση των αρχών της δημοκρατικής λειτουργίας), ώστε η μη συμμόρφωση με αυτές, **να εξοβελίζουν τις ανώ νυμες συνεταιριστικές εταιρείες από τη συνεταιριστική οικογένεια**, όπως ρητά διατυπώνεται στην παράγραφο 5 του ίδιου ως άνω άρθρου.

Όλα αυτά σημαίνουν ότι ο εθνικός νομοθέτης όρισε ρητά στον νόμο 4384/2016 τα νομικά εκείνα μορφώματα, τα οποία χαρακτηρίζει αγροτικούς συνεταιρισμούς και αγροτικές συνεταιριστικές συμπράξεις, ώστε να τα θέσει κάτω από την ομπρέλα της εποπτείας του και της παροχής της συνταγματικής του προστασίας για την ανάπτυξη τους, σύμφωνα με την ρητή συνταγματική επιταγή.

Καθόρισε μάλιστα την ειδική συνεταιριστική τους ταυτότητα, με τον αριθμό εγγραφής τους στο εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών.

Η οριοθέτηση αυτή συνεπάγεται **αυτονοήτως** και την αναγνώριση εκ μέρους του κράτους κάθε φορέα, που εκπροσωπεί ιδεολογικά και συντονιστικά, αποκλειστικά και μόνον τα πρόσωπα αυτά, στον χώρο των αγροτικών συνεταιρισμών, ώστε να συνομιλεί μαζί του, για τον από κοινού σχεδιασμό για την ανάπτυξη τους.

Η αναγνώριση του φορέα αυτού, αποτελεί δέσμια συνταγματική υποχρέωση του κράτους.

Άλλωστε, αυτό συνέβαινε μέχρι σήμερα, όταν ο εθνικός νομοθέτης με μεγαλύτερη ωριμότητα, θωράκιζε θεσμικά τα ανώτατα όργανα εκπροσώπησης ιδεολογικής και συντονιστικής, των αγροτικών συνεταιρισμών.

Την απουσία αντίστοιχης ρύθμισης, στον νέο συνεταιριστικό νόμο είχαμε επιμόνως τονίσει, επισημαίνοντας μάλιστα στον αρμόδιο Υπουργό κατά την συζήτηση του νομοσχεδίου στην Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου του Κοινοβουλίου ότι : «Δεν νομοθετούμε με όρους εμπάθειας...». Που πάει να πει ότι, δεν καταργούμε τους θεσμούς, αν διαφωνούμε με τα πρόσωπα, που σε δεδομένη χρονική στιγμή τους εκπροσωπούν.

Φαίνεται όμως ότι η ζωή μας δικαιώνει. Ακούγονται κάποιες φωνές, εκπροσώπησης αγροτικών συνεταιρισμών και κεφαλαιουχικών εταιρειών –ομού- οι οποίες, κατά την άποψή μας τελούν υπό πλήρη ιδεολογική σύγχυση, αφού προσπαθούν να επιβάλουν το διεθνώς ακατόρθωτο. Να επιβάλλουν συνεργασία με επιδίωξη κοινών στόχων των αγροτικών συνεταιρισμών με τις κεφαλαιουχικές εταιρείες του εμπορικού νόμου ή την κοινή έκφραση της συνδικαλιστικής δράσης με την επιχειρηματική. **Έλεος...**

Τα εγχειρίδια του συνεταιριστικού δικαίου, το πρώτο μάθημα που διδάσκουν στους φοιτητές είναι ότι, στον αντίποδα του συνεταιρισμού βρίσκεται η κεφαλαιουχική εταιρεία του εμπορικού νόμου. Ο συνεταιρισμός, **ΑΝΘΡΩΠΟΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΘΕΣΜΟΣ**, επιδιώκει την εξυπηρέτηση των συμφερόντων των μελών του και αποτελεί ένωση προσώπων ενώ, για παράδειγμα, μια ανώνυμη εταιρεία αποτελεί συγκέντρωση κεφαλαίων και επιδιώκει αποκλειστικά το κέρδος. Γι' αυτό ο Συνεταιρισμός, παρά το γεγονός ότι αποτελεί επιχείρηση και έχει εμπορική ιδιότητα, ουσιαστικά θεωρείται μη κερδοσκοπική οργάνωση.

Οι επίδοξοι λοιπόν νεόκοποι «εκφραστές» του θεσμού, που επιδιώκουν την ταύτιση, αγροτικού συνεταιρισμού και κεφαλαιουχικής εταιρίας, ώστε να ιδρύσουν την κοινή τους έκφραση, αν κάνουν τον κόπο να διαβάσουν τις 7 διεθνείς συνεταιριστικές αρχές, όπως διατυπώθηκαν από την ICA –Διεθνή Συνεταιριστική Συμμαχία (Τις καλές εποχές η ΠΑΣΕΓΕΣ αποτελούσε μέλος της) καθώς και τις Κατευθυντήριες Γραμμές για την Συνεταιριστική Νομοθεσία του Hagen Henry (Τρίτη έκδοση αναθεωρημένη Έκδοση ILO- ΟΗΕ , θα αντιληφθούν ότι το εγχείρημά τους, εξ ορισμού αποτελεί **τερατογένεση**.

Ο συνεταιριστικός θεσμός στη χώρα μας μετά τον νόμο 2810/2000, έχει υποστεί τεράστια κακοποίηση από την κακή νομοθέτηση και την κατάργηση της συνεταιριστικής εκπαίδευσης. Η έλλειψη συνεταιριστικής παιδείας και συνεπώς η άγνοια της λειτουργίας του θεσμού, άφησαν χώρο για να εισέλθει η «αμαρτία». Τουλάχιστον ας προσπαθήσουν κάποιοι συνεταιριστές να κλείσουν αυτή την φορά τα αυτιά τους στους ήχους των σειρήνων. Δεν τα κατάφεραν στο παρελθόν. Γι' αυτό η καταστροφή που επήλθε είναι οδυνηρή.

Άποψή μας είναι ότι όλοι οι συνεταιριστές, θα πρέπει να ανασυγκροτήσουν το ανώτατο θεσμικό όργανο της ιδεολογικής και συντονιστικής τους έκφρασης, να επανασυνδέσουν τις σχέσεις τους με την Διεθνή Συνεταιριστική Συμμαχία (ICA), να επανενταχθούν σε όλους τους Ευρωπαϊκούς οργανισμούς συνεταιριστικής τους έκφρασης και ανά τομέα αγροτικού προϊόντος και να ξεκινήσουν την έγγραφη ενημέρωση όλων των ανωτέρω, **ώ στε να αποφευχθούν τυχόν συγχύσεις, για την νομιμότητα της εκπροσώπησης τους**, να γνωστοποιήσουν άμεσα το περιεχόμενο του νέου συνεταιριστικού νόμου, όπως συνέβαινε τον παλιό καλό καιρό...

Ας έχουν υπόψη τους ότι οι άγραφοι κανόνες των συνεταιριστικών αξιών δημιουργούν τα στέρεα θεμέλια της ενότητας και της συνεργασίας, για την επίτευξη **των ποιοτικώ ν και ποσοτικώ ν**

αποτελεσμάτων που επιδιώκουν οι συνεταιρισμοί με τη δραστηριότητά τους. Με την τήρηση αυτών των κανόνων τα μέλη του συνεταιρισμού της πόλης Ροτσντέιλ **«ποτέ δεν διαιρέθηκαν αν και είχαν διαφορές»**, όπως συμπεραίνει ο ιστορικός του Συνεταιρισμού Holyoake.

